

ชื่อเรื่อง	รูปแบบและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 11
ผู้วิจัย	นางสาวระพีพรรณ ร้อยพิลา
หน่วยงาน	สำนักงานศึกษาธิการภาค 11
ปีที่ดำเนินงาน	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 2) ทหารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และ 3) หาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดำเนินการวิจัย 3 ระยะ 6 ขั้นตอน ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบรูปแบบ ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิด ในการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การร่างรูปแบบองค์ประกอบ และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยง ระยะที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 3 การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบรูปแบบ ระยะที่ 3 การทดลองใช้และยืนยันรูปแบบ ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 5 การทดลองใช้รูปแบบ ขั้นตอนที่ 6 การยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบ องค์ประกอบรูปแบบและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำนวน 3 จังหวัด คือ สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความสอดคล้อง แบบสนทนากลุ่ม แบบประชาพิจารณ์ แบบประเมินยืนยันความเหมาะสม และแบบประเมินความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำเสนอโดยความเรียง นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีดังนี้คือ

1.1 ด้านองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) การร่างหลักสูตร 2) การใช้หลักสูตร 3) การประเมินหลักสูตร

1.2 ด้านหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรที่มีการเชื่อมโยงความรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานกับวิชาต่าง ๆ ในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา 2) การมุ่งเน้นการเตรียมประชากร ที่ทำงานในระบบ (Labor extensive) การเชื่อมโยงความรู้ขั้นพื้นฐานไปสู่ความรู้ขั้นสูง 3) หลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการเรียนรู้ภาคทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติ เน้นการสร้าง ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการประยุกต์ 4) หลักสูตรที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในห้องเรียน มีความยืดหยุ่น ไม่เป็นหลักสูตรที่แยก ออกจากการเรียนการสอนปกติ ไม่เป็นการใช้เวลาเพื่อการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น อันจะเป็นภาระกับผู้เรียนและผู้สอน

1.3 ด้านกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรต่อเนื่อง (Objective) เป็นการพัฒนาผู้เรียนครอบคลุม 4 H โดยอาศัยเนื้อหาและกระบวนการของ STEM 2) เป็นรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์ (Model) 3) องค์ประกอบของหลักสูตร (Curriculum Component) 4) การจัดการเรียนการสอน (Instructional Model) 5) ระยะเวลา (Time) จัดการเรียน การสอนตามหลักสูตร 6) ผลลัพธ์ของการจัดหลักสูตรต่อเนื่อง (Output) 7) ข้อมูลอ้างอิงเชิงประจักษ์ (Evidence Base Practice : EBP) 8) เอกสารประกอบการคัดเลือกเอกสารข้อมูลที่ต้องใช้ประกอบการ คัดเลือกรูปแบบ หลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา 9) ข้อเสนอแนะ อื่น ๆ ควรมีการทำข้อตกลงระดับนโยบายการพัฒนาหลักสูตรร่วมกันตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษา

1.4 ด้านโครงสร้างองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย 1) ชื่อหลักสูตร ภาษาไทย 2) ชื่อหลักสูตร ภาษาอังกฤษ 3) ระยะเวลา จำนวนชั่วโมง ของหลักสูตร ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ 4) ระดับการสอน 5) สมรรถนะของหลักสูตร 6) คำอธิบายของหลักสูตร 7) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 8) การศึกษาและการปฏิบัติ 9) รูปแบบ เทคนิคการจัดการศึกษา 10) สื่อ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ 11) เอกสารอ้างอิง /เอกสารประกอบการศึกษา/แหล่งเรียนรู้ 12) แนวทางการประเมิน 13) พื้นความรู้ และคุณสมบัติของผู้เรียนหรือนักเรียนนักศึกษา 14) คุณสมบัติผู้สอน 15) คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร

2. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย

2.1 การร่างหลักสูตร มีดังนี้ 1) กำหนดหลักสูตร 2) รูปแบบหลักสูตร 3) โครงสร้างและ องค์ประกอบหลักสูตร 4) วัตถุประสงค์ 5) เนื้อหา 6) การวัดและประเมินผล 7) การตรวจสอบหลักสูตร 8) การปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

2.2 การใช้หลักสูตร มีดังนี้ 1) การอนุมัติหลักสูตรการวางแผน 2) การใช้หลักสูตร การเตรียม ความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุฯ 3) การบริหารหลักสูตรการดำเนินการตามแผน (1) กิจกรรมการเรียนรู้ (2) ตารางสอน (3) แผนการสอน (4) แบบเรียน (5)การเตรียมความพร้อมของ ผู้เรียน (4) การประเมินผล

2.3 การประเมินหลักสูตร มีดังนี้ 1) วางแผนการประเมิน 2) การเก็บข้อมูล 3) การวิเคราะห์ ข้อมูล 4) การรายงานผลข้อมูล (1) เอกสารหลักสูตร (2) ระบบบริหาร (3) การจัดการเรียนการสอน (4) ผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน

3. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.2 การทดลองใช้หลักสูตร

3.3 การนิเทศติดตาม

คำสำคัญ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเชื่อมโยง, แนวทางการพัฒนาหลักสูตรเชื่อมโยง